

Wystąpienie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych do Prezesa Zarządu Spółki

Warszawa, dnia 22lipca 2003 r.

GI-DS-430/321/03

Zwracam się do Pana Prezesa o niezwłoczne zaprzestanie stosowania przez Spółkę praktyki, polegającej na umieszczaniu na kopertach pism wysyłanych do dłużników Spółki, informacji: „dłużnik”, jako naruszającej przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926).

Z ustaleń poczynionych w toku postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w sprawie udostępniania przez Spółkę danych osobowych Pana X, wynika, że Spółka na kopertach pism wysyłanych pocztą do osób, które zawarły z nią umowę pożyczki, obok imienia, nazwiska oraz adresu zamieszkania adresata - umieszcza również informację: „dłużnik”. W szczególności, w ten sposób Spółka adresowała swoją korespondencję kierowaną do Pana X.

Spółka, jak wynika ze złożonych przez nią wyjaśnień, uznaje powyższą praktykę za legalną, przede wszystkim z tego powodu, że od osoby, która zawiera ze Spółką umowę pożyczki odbierana jest zgoda na przetwarzanie jej danych osobowych „w celach związanych z windykacją”.

Wobec powyższego, stwierdzić należy, że praktyka stosowana przez Spółkę nie znajduje uzasadnienia w przepisach ustawy o ochronie danych osobowych, zwanej dalej ustawą.

Stosownie do przepisu art. 6 ustawy, za dane osobowe uważa się wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej (ust. 1). Osobą możliwą do zidentyfikowania jest osoba, której tożsamość można określić bezpośrednio lub pośrednio, w szczególności przez powołanie się na numer identyfikacyjny albo jeden lub kilka specyficznych czynników określających jej cechy fizyczne, fizjologiczne, umysłowe, ekonomiczne, kulturowe lub społeczne (ust. 2). Natomiast informacji nie uważa się za umożliwiającą określenie tożsamości osoby, jeżeli wymagałoby to nadmiernych kosztów, czasu lub działań (ust. 3). W świetle treści powołanego przepisu nie budzi wątpliwości, iż informacja: „dłużnik” stanowi daną

osobową, bowiem obok niej, na kopercie pisma znajdują się także inne informacje dotyczące dłużnika, takie jak, imię i nazwisko oraz adres zamieszkania. W konsekwencji, osoba zapoznająca się z treścią informacji zamieszczonych na kopercie może przypisać tę informację bezpośrednio do konkretnej osoby.

Proces przetwarzania danych, w tym ich udostępniania, powinien przebiegać przy zachowaniu zasad określonych w przepisach ustawy. Zasady te mają formę podstawowych obowiązków, jakie powinien spełnić każdy administrator danych. W szczególności, z przepisu art. 26 ustawy wynika, że administrator danych powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, w tym obowiązany jest zapewnić, aby dane te były nie tylko przetwarzane zgodnie z prawem (pkt 1), ale również adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane (pkt 3). Z powołanego art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy wynika zatem, że swym rodzajem i swą treścią przetwarzane dane nie powinny wykraczać poza cel tego przetwarzania. W przeciwnym wypadku administrator danych uchybia poufności przetwarzanych danych.

W świetle powyższego, stwierdzić trzeba, że informacja: „dłużnik”, umieszczana przez Spółkę na kopertach wraz z imieniem, nazwiskiem i adresem zamieszkania pożyczkobiorcy, niewątpliwie nie jest niezbędna do tego, aby przesyłka pocztowa została doręczona adresatowi w sposób prawidłowy. Zakres danych, dotyczących adresata przesyłki pocztowej, które są niezbędne do jej doręczenia określają natomiast przepisy prawa. Z przepisów § 6 rozporządzenia Ministra Łączności z dnia 15 marca 1996 r. w sprawie warunków korzystania z usług pocztowych o charakterze powszechnym (Dz. U. Nr 40, poz. 173) oraz § 12 „Regulaminu korzystania z usług pocztowych o charakterze powszechnym”, regulującego szczegółowe warunki korzystania z usług pocztowych o charakterze powszechnym, wynika, że na przesyłce pocztowej wystarczające jest podane takich danych identyfikujących adresata, jak: imię i nazwisko, nazwa ulicy, numer domu (lub mieszkania) i nazwa miejscowości. W świetle powyższego, informacja: „dłużnik”, umieszczana przez Spółkę na kopertach jest zbędna z punktu widzenia skutecznego doręczenia przesyłki adresatowi.

Niezależnie od powyższego, zastrzec należy, że udostępnianie przez Spółkę przedmiotowych danych pożyczkobiorców nie znajduje również uzasadnienia w innych przepisach ustawy o ochronie danych osobowych. W szczególności, niedopuszczalne jest przyjęcie stanowiska Spółki, iż dłużnik wyraził zgodę na przetwarzanie jego danych „w celach windykacyjnych”, a umieszczenie na kopercie określenia „dłużnik” jest „środkiem windykacyjnym”, który „służy zwiększeniu szansy

na skuteczną egzekucję”. Nie można bowiem uznać, że pożyczkobiorca wyraził zgodę na przetwarzanie jego danych osobowych przez Spółkę w sposób sprzeczny z przepisami prawa i zasadami współżycia społecznego.

W świetle powyższego, niezbędne jest niezwłoczne zaprzestanie stosowania przez Spółkę kwestionowanej praktyki, bowiem prowadzi ona do udostępnienia danych osobowych pożyczkobiorców osobom nieupoważnionym do ich pozyskania. Podkreślić należy, że przepisy ustawy przewidują sankcję karną za takie naruszenie przez administratora danych jej przepisów. Stosownie bowiem do przepisu art. 51 ust. 1 ustawy, kto administrując zbiorem danych lub będąc obowiązany do ochrony danych osobowych udostępnia je lub umożliwia dostęp do nich osobom nieupoważnionym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 2.

Mając na uwadze powyższe, zwracam się do Pana Prezesa o poinformowanie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych o podjętych w powyższej sprawie działaniach, mających na celu przywrócenie stanu zgodnego z prawem, w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszego pisma.